

Wychodzą we Lwowie we *Wtorek, Czwartek i Sobotę*. Prenumerata rocznie 6 Złr. półr. 3 Złr. kwartał. 1 Złr. 30 kr. miesięcznie 30 kr. m. k. W kraju z przesyłką pocztową rocznie 8 Złr. — półrocznie 4 Złr. — kwartałnie 2 Złr. m. k. — Rycyń miod kwartałnie 1 Złr. 20 kr.

Biuro ekspedycji w księgarni
H. W. Kallenbacha.

Nowiny

Ogłoszenia wszelkiego rodzaju przyjmują się za opłatą od wiersza pismem petyt w przedziałce za jednorazowe umieszczenie w głównym dzienniku po 4 kr. za następne po 2 kr.; w dodatku po 3 kr. za następ. po 1½ kr. za dopłatą 10 kr. stępl. za każdorazowe umieszczenie.

5. Kwietnia 1856.

N° 41.

Rok trzeci.

Magnat wielkopolski.

(Ustęp z pamiętników J. D. Ochockiego)

przepisanych przez

J. I. Kraszewskiego.

Sposób myślenia, chęci, pragnienia i stan serca mojego przyjaciela w Lublinie, młodego Antoniego Lipskiego, był podobny do mego; biedny i pocziwy Antoś mój od półtora roku kochał się zapamiętane w Pannie Ewie Targowskiej. Było ich dwie siostr, z matką mieszały w Lublinie, w pałacyku z bardzo pięknym ogrodem, będącym przechadzką publiczną, którego najem z pierwszym piętrem czynił ze trzystu dukatów rocznie, a wiosieczka pod Lublinem, z dziesięciu kmieciów złożona, dawała im sześć tysięcy. Mąż Pani Targowskiej, dziś wdowy, człowiek niegdyś majątny, stracił w procesach znaczną fortunę i życie, zostawiwszy resztki tylko żonie i dzieciom. Starszej siostrze imię było Justyna, młodszej Ewa: obie pod okiem matki wiodły życie bardzo skromne i przyzwoite; uczęszczały jednak z nią razem na zabawy, i były zapraszane wszędzie na bale i festyny do najpierwszych domów. Natura obdarzyła je obie niepospolitą pięknoscią, ale dla Ewy więcej jeszcze niż dla siostry była szczodra; nie zbywało jej na niczem co oczy i serce pociągać może. Nic dziwnego że Lipski pokochał tak godną miłości osobę, i przywiązał się do niej namiętnie, do szaleństwa, a u niej także potrafił pozyskać wzajemność. Na zawadzie szczęściu stawał tylko ojciec, arystokrata, który pochodząc z dosyć znakomitej rodziny, wsparty co do fortuny spadkiem po kardynale Lipskim, Prymasie Korony Polskiej, nie zdawało się, by łatwo mógł przyzwolić na takie syna ożenienie. Miłość swoją musiał Antoni okrywać największą tajemnicą.

Ani matka, ani córka nie chciały od Lipskiego żadnych darów przyjmować; ale miłość jego znalazła środek pełen delikatności przyjsia im w pomoc i to go w ciężkie długi wpędziło. Tak naprzykład kupił przy mnie piękną karetę z parą końmi do miasta i zapłacił za nią dwieście sześćdziesiąt dukatów, a mnie użył do pośrednictwa w sprzedaży jej Pani Targowskiej. Musiałem powiedzieć, że ja nabyłem u kogoś potrzebnego za osiemdziesiąt czerwonych złotych i że za tę samą cenę odstąpićbym ją życzył; projekt przyjęto, pieniądze mi zwrócono, a ręka która tak delikatnie świadczyła, na zawsze ukryta została. Takiemi to środkami tajemniczemi zasilła tę rodzinę, wyszukując sposobów osłodzenia jej życia.

Lipski miał od ojca sześćset dukatów rocznej pensyi;

te mu przysyłał regularnie Podkomorzy, po pięćdziesiąt co pierwszy każdego miesiąca, z listem pełnym napomnień i surowych życia prawideł. Pisma te, ani stylem, ani uczuciem nie trafiały do przekonania i serca, groźne były zawsze, wpajały tylko posłuszeństwo ślepe, niecierpliwiły rodzając niechęć i odrazę, lub obawę i niepokój. — Czytywałem i ja te listy, które Antoni otwierał z bojaźnią i niechęcią: jeden przebiegłszy łatwo już było odgadnąć treść następujących, bo się w nich zawsze toż samo powtarzało. Listy matki okazywały i mocne przywiązanie do syna i łagodność a dobroć serca, które z nich poznawszy wcześniej, gdy osobiście ją zobaczył, lepiej jeszcze ocenić potrafiłem.

Antoni Lipski utrzymywał się na dobrej stopie, do tego wyżej wskazane wydatki zapędziły go za daleko, pensyi mu wystarczyć nie mogło; zrobił długi około trzydziestu kilku tysięcy, kredytorowie nacierali, on się poczynął lękać, żeby to do ojca nie doszło i niesłuchanie się tem gryzł i martwił. Pisując do ojca i matki, wspominał im o związkach przyjaźni ze mną i wystawił mnie przed rodzicami swymi w jak najpochlebniejszych kolorach. Tymczasem, gdy dni nasze dzieląc między zatrudnienia ważniejsze, zabawy i miłość, szczęśliwe pędzimy godziny, pierwszego sierpnia przyjaciel mój odbierając zwykłą pensyę, zarazem w liście otrzymał rozkaz stawienia się na Święty Roch, na imieniny ojca do domu... Matka dodała z macierzyńską swą czułością, że spodziewają się dosyć gości i życzą aby z sobą przywiózł przyjaciela o którym tyle wspominał, i którego oni poznać pragną.

Podał mi ten list Lipski i spojrział w oczy, żądając mojego postanowienia,

—Przenikam życzenie twoje—odezwałem się—i jadę z tobą.

Tem łatwiej mogłem to uczynić, że w Lublinie mało mi już pozostawało do roboty, a Racyński podejmował się resztę za mnie pozłatwiać interesów. Uściskał mnie czule drogi przyjaciel, ale zarazem dodał:

—Nie wiem czy potrafisz znieść dumę ojca mego.

—Nie bój się—rzekłem—damy sobie jakoś radę.

Wyjechaliśmy więc oba na tydzień przed imieninami, a choć na krótko rozstawaliśmy się z naszymi kochankami, bez łez się nie obeszło. Ruszyliśmy na Warszawę, w moim kocyku opakowanym do zbytku garderobą, dla uczciwego pokazania się i wystąpienia; ja nawet nie zapominałem o mojej makacie Radziwiłłowskiej, która później ważną tu odegrała rolę.

Porobiwszy sprawunki w Warszawie, na które i dla Antosia worek miałem otwarty, oporządziwszy strzelca w mundur nowy, kupiłem dywan bardzo piękny, szlafrok

prześliczny aksamitny, pikowany puchem erdredynowym i zbiór flakonów z zapachami, jakoteż inne jeszcze dodatki do garderoby, a pożegnawszy Księdza Metropolitę i mego nieocenionego protektora, Wojewodę Stempkowskiego, który znał Podkomorzego Lipskiego gdy był Posłem, ruszyliśmy w dalszą podróż. Korzystając z tej znajomości, prosiłem Pana Stempkowskiego, aby mi dał na ręce moje list niby z powinszowaniem do Pana Lipskiego, polecający mnie; Wojewoda uczynił to chętnie i bardzo pochlebnie w nim się wyraził; oprócz tego, dał mi spinkę brylantową wielkiej ceny i guzy kameryzowane do kontusza, dodając:

— Kogo polecam, chcę, żeby się nie lada jako pokazał.

Ruszyliśmy tedy w Rawskie do Janowca, jedenaście mil od Warszawy i pocztą stanęliśmy tam dnia jednego; Janowiec, choć małe miasteczko, wydał mi się pięknie zabudowanym, jak wszystkie w tej prowincyi; za nim pokazał się w perspektywie pałac, do którego odwiecznemi lipami sadzona wiodła ulica. Zajechaliśmy w ogromny dziedziniec; dwupiętrowy, rozległy korpus domu otaczały dwie duże oficyny; w podwórzu kręciło się sług mnóstwo. Była to godzina wieczorna, nad zachodem słońca weszliśmy na piętro i stanęli w salonie bawialnym, gdzieśmy zastali panią Podkomorzyńnię, a z nią dwie damy i dwie małe córeczki. Antos mnie jej przedstawił.

— Domysliłam się — rzekła grzecznie — że synowi winnam przyjemność poznania jego przyjaciela.

Z pół godziny potem czekaliśmy na Pana Podkomorzego, tymczasem pani domu rozmawiała ze mną uprzejmie, z jakąś przyjacielską życzliwością; zaczęto już przygotowywać stół do kawy, gdy nareszcie wtoczyła się Jego Podkomorska Mość, w kapocie z gwiazdą Orła Białego. Skoczył syn ucałować rękę ojcowską, podaną chłodno i bez wejścia na niego; to obejście zgrozą mnie jakąś przejęło.

Stałem przy Pani Podkomorzyńnię, która się odezwała, usiłując na mnie zwrócić uwagę:

— Meżu, Pan Ochocki, przyjaciel naszego Antosia, z którym już zrobiłam znajomość....

Odwrocił nieco głowę i kiwnął, nie poruszając karku; ja też niebardzo się nisko uklonił, bo już i do większych chwała Bogu a grzeczniejszych figur byłem przywykły, gdy Podkomorzy się odezwał:

— Zajęty byłem wyprawieniem ekspedycyi do Warszawy, w której widzę głupstwa robią... Chcą Tron elekcyjny na dziedziczny przemienić, do góry nogami wywracają instytucje stare, cios ostateczny zadają prerogatywom szlacheckim. Myślą Ichmości o jakieś nowej formie rządu, obedrzeć nas chcą do ostatniej koszuli; obłożyli podatkami, egzakcyami, erygują sto tysięcy wojska bez żadnej potrzeby; przecież za szczęśliwego panowania dwóch Sasów niebyło tego wszystkiego, a Polska w pokoju nieprzerwanym sześćdziesiąt kilka lat przeżyła... Ale tak być niemożę, stanę przeciwko temu wszystkiemu; piszę właśnie o tem do mego kuzyna, Marszałka Wielkiego Koronnego, do wuja mego, Pana Wojewody, do brata, pana kasztelana...

Zdemonstrował mi się tedy od razu kto był, alem się na to ani słowa nieodezwał. Za Podkomorzym wsunęła się w czerni niezmierniej objętości figura, cała świecąca od

grodeturu, który ją okrywał, z licem krasnziejącym czerwonością i jakby rosą kroplami potu skropionem, był to Ksiądz Proboszcz, który, jak się później okazało, nie tylko w ten sposób mógł się cokolwiek odznaczyć.

Tymczasem Pani Podkomorzyna zapoznawała mnie z panią Cześnikową Bromirską, blizką swą sąsiadką i Panną Cześnikówną, Emilią Brochocką, siostrzenicą jej męża. Odałem się więc całkowicie damom, a Podkomorzy sobie politykował z Proboszczem, wciąż płonijącym jak w suchej wannie. Po kawie przyniesiono pontyfikalnie Pokomorzemu czterolokciowy cybuch wiśniowy, zakończony lulką, stambulką wyłaczaną, który on pomaleńku ssał prawie godzinę. Towarzystwo wcale nie było ożywione; ja w najgorszym humorze, Antos, któremu wciąż położenie jego było obecnem, niesłychanie smutny, jak z letargu budziły go tylko niekiedy zapytania ojcowskie; Proboszcz mlezał i czasem się tylko obcierał, a Podkomorzy traktował mnie widocznie jak sprzęt jaki w domu nie potrzebny, którego niewiedzieć dla czego nie wyrzucają.

Było naówczas zwyczajem, że się do najbliższego i do najpoufalszego sąsiada przyjeżdżało zawsze przy pałaszu lub przy szpadzie, stosownie do ubioru; przyjechać bez oręża byłoby uchybić domowi; ale gospodarz winien był zaraz prosić gościa, aby odjął szablę czy szpadę; tymczasem podkomorzy, choć byłem przy pałaszu i ja i syn jego, ani słowa nam nie powiedział. Gdyśmy mieli iść do stołu, pani podkomorzyna poprosiła mnie o odjęcie pałasza, co też uczyniłem, ale syn siadł jeść przy szabli.

Przysunąłem się zaraz z początku do Panny Emilii; była to osoba dość piękna, około lat dwudziestu mająca, ale trochę pedantka i jak mi się zdało, zarozumiała w swych wdziękach i rozumie; chociaż grzeczna, tego wieczora trochę mnie jeszcze z góry jakoś traktowała. Otworzono drzwi do sali jadalnej, podkomorzy ani się obejrzawszy ruszył, podkomorzyna podała mi rękę, poszliśmy i miejsce tuż przy niej zabrałem u stołu.

Siedziało nas osób ze dwadzieścia, różnego kalibru, wasatych, wysokich, małych, grubych, ciężkich i wysmukłych, guwernantka, trzy panienki i ów ksiądz proboszcz o którym wspominałem. Podano liche bardzo jedzenie, a żem był zły, nie ruszyłem nic, nie jadłem i nie piłem, zrzuciwszy to na ból głowy.

Po kolacyi, udając bardziej jeszcze cierpiącego, prosiłem ażeby mi wolno było odejść do mojej stancyi. Antos i jeszcze jakiś dworski mnie odprowadzali do oficyny, w której dano mi ciupkę tak malutką, że w niej ledwie dwa łóżka, połamany stolik i dwa brudne krzeselka pomieścić się mogły. Zaraz przy dworskim kazałem sobie podać ser szwajcarski, bułkę i wino, które z nami z Warszawy przybyły. Położyłem się potem w łóżku, a Antos poszedł do rodziców, gdzie bawił bardzo do późna. Gdy powrócił, nie spałem jeszcze.

— Coś robił? — spytałem.

— Byłem u ojca i matki, opowiadałem im naszą bytność w Lublinie i w Warszawie, gdzieś ty mnie woził i z kim poznawał; opowiadałem o znajomościach i stosunkach swoich. Ojciec mój żałuje bardzo że cie tak źle ulokował.

— Niech się papa nie trzusi — zawołałem — pojutrze w nocy wyjedziemy.

Ścisnął mnie za rękę przyjaciel.

— Nie rób tego dla mnie — rzekł z uczuciem.

Długośmy z sobą gadali w nocy; była na placu i panna Emilia, która jak Antos powiadał, dała o mnie zdanie — że chłopiec do rzeczy.

Nazajutrz około ósmej, przyszedł dworski z oznajmieniem że państwo prosi na kawę, a piliśmy właśnie swoją czekoladę.

— Kawy zrana nie pijam — rzekłem — widzisz Waćpan że czekoladę już mamy; proszę Państwa przeprosić, że tak rychło służyć nie będę, bo mam co do pisania.

Antos w chwili się ubrał i zaraz poszedł.

Siadłem w istocie pisać do osób z którymi miałem stosunki, i to mnie zabawiło ze trzy godziny; około jedenastej wszedł wąsaty, otyły, dobrze ubrany polak, około lat pięćdziesięciu mieć mogący, pan Gosławski, miecznik zapewne Wendeński, z tytułem mi się prezentując jako marszałek dworu i zapraszając w imieniu państwa na śniadanie.

— Bardzo przepraszam — odpowiedziałem — mam jeszcze co pisać, a tymczasem prosząc siedzieć skinąłem na mego strzelca, który podał podróżny likier wrocławski, westfalską szynkę i montowe bułeczki warszawskie. Łyknął pan marszałek kieliszek likworu.

— A! przedziwny likier, panie Dobrodzieju! — zawołał i szynka wyborna... ale muszę odejść żeby oznajmić że pan nie będzie na śniadaniu.

Poszedł tedy, ale w pół godziny powrócił gadatliwy marszałek, obszerne się rozwodząc w pochwałach dla podkomorzego, wynosząc jego dostatki i znaczenie, prawiąc nawet o panie Emilii, mającej sto dwadzieścia tysięcy posagu i t. d. Opowiadał mi potem, ocierając czoło, jak od tygodnia pracuje nad wystawnym urządzeniem imienia podkomorzego, że jedenaście lat już jest w tym domu: że na rok bierze dwa tysiące złotych, słowem, wypowiadał mi się całkowicie.

Ja tymczasem przeprosiwszy go ubierałem się i około pierwszej przypadłem na pokoje, gdzie podkomorzynę z jej satelitami już zastałem; podkomorzy daleko był teraz grzeczniejszy, spuścił nieco z górnego tonu swego ale zawsze przebijająca się w nim niepohamowana duma.

Ja także weselszym byłem i grzeczniejszym starałem mu się okazać; przeprosił mnie nawet za daną niewygodną kwaterkę, z powodu że inne dla spodziewanych gości były rozebrane, ale dodając że już inną dał dyspozycją. Na to odpowiedziałem:

— Młody człowiek wybornie się wyspać może na gołej ziemi, pod kotarą niebieską, na prostym wozie odbędzie podróż i rzanym chlebem suchym głód zaspokoi.

Dodałem prośbę, aby niezmieniano dla mnie porządku w umieszczeniu osób, gdyż nazajutrz będę musiał pożegnać państwo podkomorstwo.

— A! nie puszczymy pana tak prędko! — rzekł podkomorzy po raz pierwszy, wyciągając mi rękę, którą naturalnie przyjąłem jako wielce zaszczytny i uszczęśliwiający mnie dowód łaski. Wtem pokazała się karetka, zawołano: Państwo Cześnikowie jadą. (C. d. n.)

Przemytnik.

Ciąg dalszy.

Tu nagle rozmowa umilkła, czyli przeszła w rodzaj szeptu, tak jakoś szczególnie cichego, że mnie skusił szatan ciekawości, najstarszy jak wiadomo szatan, bo się pierwszy naszej prababce Ewie pojawił. I posunąłem się dalej. Lecz na nieszczęście trafiłem na beczkę, która z łoskotem przewróciła się. Ozwał się krzyk kobiecy w pół głośny, i tuż koło mnie przemknął mężczyzna jakiś, w którym gdy przez drzwi wpół otwarte umykał, zdało mi się poznać przystojnego pisarza. Niemiałem wszakże czasu przypatrywać się, bo nagle otworzyły się drzwi jakieś z komórki zapewne, światło z niej wprost na mnie uderzyło, i w tem świetle ujrzałem postać kobiety.

Miał słuszną pan Teofil. Piękniejszej niewidziałem może nigdy twarzy. Płeć była śniada, ale tak przezroczysta, że się zdało widzieć krew pod nią płynącą; owal twarzy, kształt nosa, wykrojenie ust małych i pełnych, wszystko zdradzało pochodzenie wschodnie. I była biblijna prawdziwie słodycz i niewinność na ustach, który otaczał wyraz jakiś smutny; ogień wschodu gorzał na twarzy którą w tej chwili pokrył rumieniec wstydu. A oczy! w tych oczach wielkich, czarnych i ognistych był cały zapal wschodu, były wszystkie męki wschodu, padająca wyobraźnia jaka się pali w piersiach i sercach pod gorącym wschodem słońcem.

I te oczy patrzyły na mnie z wyrazem pół trwogi, pół ciekawości. W tej chwili po raz ostatni zdało mi się widzieć moje czarne przesładowniczki, ale bledniejące ze wstydu pełzły i znikły. A piękna żydoweczka patrzyła ciągle na mnie, lecz znać twarz moja zdziwiona i zapewne zapłoniona nieco, musiała przestać ją niepokoić, bo wyraz trwogi znikł z oczów, które patrzyły już tylko na mnie z badawczą ciekawością, jakby mi aż do serca zajrzeć chciały coby im podobno nie trudno przyszło. A koło ust zdało mi się postrzedz uśmiech jakiś łagodny, uśmiech przyjazny nawet.

I kto wie co bym był jeszcze ujrzał, gdyby to zdybanie samotne dłużej potrwało. Na szczęście mojej miłości własnej, galopującej na złamanie karku, wszedł pan Teofil oglądając się za mną.

— Poznaliście się już jak widzę z Ruchlą! wyrzekł z flegmą, której starokawalerska proza oblała mnie jakby zimną wodą.

— A prawdę mówiłem, ciągnął dalej z uśmiechem właściwym takim panom Teofilom, uśmiechem który gotów by rozczarować najzapaleńszego wielbiciela wyższości człowieka; że piękna to nie sekret.

Ruchla skłoniła się z lekka przed nami, i udało mi się postrzedz, że spojrzenie jakim obdarzyła pana dziedzica, było wielce odmienne od spojrzenia, którem raz jeszcze popatrzyła na mnie. Patrząc na pana Teofila, było w jej uśmiechu nieco pogardliwego szyderstwa.

— Dobrze ci tak stary kawalerze! pomyślałem.

— Czy jest Aron? zapytał dziedzic.

— Dziadek jest w swoim pokoju.

— Chcielibyśmy się widzieć z nim...

— Proszę do izby... On teraz zajęty czytaniem, ale w krótkie drzwi otworzy. Tam czekają na niego ludzie różni.

I z grzeczną układnością której trudno się było spodziewać po prostej żydówce, otworzyła drzwi, samą usuwając się na bok.

Weszliśmy do wielkiej dość izby. Niewiem czy tak było w rzeczy samej, czy już mnie tak piękność młodej żydówki uprzedziła, ale znalazłem w tem pomieszkaniu wszystko czystem nad spodziewanie moje. Wielki panował porządek w sprzętach nie bogatych, i nie różniących się niczem od zwyczajnego umeblowania majątniejszych pomieszczeń żydowskich, po naszych miasteczkach. Ten sam jak zwykle mosiężny świecznik wisiał u powały, a w kątach stały szafy z miedzianemi i cynowemi naczyniami, i łóżka mnogimi poduszkami piętujące się. W głębi tej wielkiej izby, był rodzaj alkowy, w której środku na wywyższeniu dwóch czy trzech schodków stały drzwi zamknięte, prowadzące, jak mi to zaraz pan Teofil pokazał, do pokoju Arona.

Wyszedł na przeciw nam ojciec Ruchli, w średnim wieku mężczyzna, o pięknych, dobitnych, wschodnich rysach, w których mimo widocznego podobieństwa do pięknej Ruchli, przebijała jakaś niemiła ponurość.

Prócz niego było w izbie więcej jeszcze osób, którzy jak nam zapowiedział pan Icek czekają na Arona.

— On się zaczytał, a jak czyta, to nikomu nieotwórz. Ruchla pobiegła wszakże do drzwi w alkowie i dobitnie ale z lekka i po trzykroć zapukała, lecz daremnie, żadnego bowiem nie usłyszeliśmy ani głosu, ani ruchu.

— Dziadek wnet otworzy! przemówiła piękna żydóweczka, pojętnym na nas wszystkich, rzuciwszy urokiem jakby chciała odgadnąć myśli nasze. Na mnie, zdało mi się, dłużej spoczęły jej wielkie czarne i cudnie piękne oczy. I nie dziwnego wszak ja jeden, znałem jej serdeczną tajemnicę.

W izbie było kilku żydów, chłopów i bab. Wszyscy jak mówili przychodzili z rozmaitemi sprawami do białego żyda, jak go nazwano, aby rozsądził. Pomiedzy innemi był jeden nadzorca z straży pogranicznej, kłócący się z jakimś małym zyzookim żydkiem o lichwę, ile zrozumieć mogłem. Strażnik przystąpił do nas. Był to jak się dowiedziałem brat romansowego pisarza. Rozповідаł nam o różnych drobnych zdarzeniach, a potem obejrzawszy się w około wyrzekł ciszej.

— Mamy także nadzieję, że się nam uda przecie złapać czarnego żyda.

— Coś mi o tym wspominał mój pisarz gdy tu wchodziłem...

— I kiedy? zapytałem z nieudaną ciekawością.

— Dziś w nocy!...

— Twoje życzenie ziszczono! wyrzekł trochę sztydziej flegmatyczny przyjaciel.

— Pan chce do nas należeć? zapytał strażnik, patrząc na mnie z większym respektem.

W tej chwili zdało mi się usłyszeć lekkie westchnienie, obejrzałem się; o parę kroków stała żydóweczka i patrzyła na nas. W jej oczach była nateżona uwaga, i wyraz jakiś groźny. Nagle spojrzała na mnie, i niewiem czy słyszała naszą rozmowę, ale wzrok jakim popatrzyła na mnie był błagający prawie. Może mi się tak wydało, ale niewiem

dla czego serce moje ścisnęło się niewymowną litością dla tej dziewczyny w której łonie przeczuwałem głębsze od zwyczajnych uczucia, ognistsze namiętności, które ją uszlachetniały w oczach moich.

— Biedna drzy zapewne o kochanka! pomyślałem.

— Może i pan zechce pojechać z nami? mówił dałej strażnik do pana Teofila zwrócony.

— Ja?... odrzekł pan Teofil z tak naiwnem zadziwieniem, że nam to za odpowiedź stało.

W tej chwili dał się słyszeć lekki szelest w alkowie. Spojrzeliśmy w tę stronę, drzwi były już otwarte, i stał w nich biały żyd. W ciemne ramy w podwoje ujęty przedstawiał on obraz, obraz szczególnej piękności, jakby wyszły z ręki arcymistrza. Był to mężczyzna postawy, którą by można nazwać było atletyczną, gdyby nie miękkość wieku i powagi, która ją tylko szlachetną robiła. Ubrany w ciemnej, faldzistej szacie, miał w całym wyrazie swojej figury coś nadzwyczaj poważnego, rzeczy można starożytnego, posągowego. Na czarnej szacie cudnie odbijała broda biała jak śnieg najbielszy, długo i szeroko rozsypana po całej szerokiej piersi. Rysy twarzy wyraziste, wydatne i wspaniałe, odznaczała powaga i spokój, które zdawały się utrzymywce w swych szrankach wewnętrzną siłę niezwykłą, co zdawała się być typem charakterystycznym tej całej postaci. Długie i także białe jak śnieg włosy, nie przykryte żadną jarmurką, uzupełniały wyraz prawdziwie patryarchalny twarzy i postawy starego Arona. Skłonił się ku nam poważnie i uprzejmie i usunął od drzwi jakby zapraszał, byśmy weszli do niego.

Cały pojaw białego żyda zajął mnie niepospolicie, do czego i to się przyłożyło, że mówił po polsku bardzo czysto, i dobornemi nawet słowy, a głos miał pełny i dźwięczny. Mimo całego uprzedzenia jakie miałem do starożytonnych musiałem Aronowi przyznać coś niepospolitego coś wyższego. I mimowolnie zbliżając się do niego, rozbudził się jakiś szacunek dla tej natury, tak szczególnie wyposażonej. Wpływ ten dawał się ucieć każdemu, uważałem nawet, że mój pan Teofil w przytomności Arona mniej był rozmowny i mniej pewny siebie.

Weszliśmy tedy do izby starego Arona. Był to pokój niezbyt wielki, bez żadnego drugiego wychodu, skromnie ale bardzo czysto ubrany, z wielką w głębi szafą, która mnie uderzyła starożytnym kształtem swoim, i mnóstwem ksiąg ogromnych, na jej wierzchu złożonych. Na stoliku, przed wielkim krzesłem leżała także książka hebrajska rozwartą. Za nami weszli wszyscy czekający, patrząc na żyda z wyraźnemi oznakami niezwykłego uszanowania, które stary żyd przyjmował jak najnaturalniej.

— Jeżeli udaje, pomyślałem sobie, to przynajmniej po mistrzowsku tumani.

— Przywitawszy nas kilką słowami grzecznemi dodał zwrócony głównie do mnie i mego przyjaciela.

— Panowie darują że czekali, ale to jest godzina moich pacierzy i rozmyślań. I teraz jeszcze muszę przeprosić, ale ci ludzie czekają już dawno na mnie; może mają jakie pilne interesa... więc...

— Nic sprawiedliwszego! ozwał się; proszę na nas nie zważać; my mamy dosyć czasu.

— I pan będziesz miał lepszą sposobność poznać
starego Arona! wyrzekł z pół uśmiechem niby naiwnym,
który wszakże nie był bez szyderstwa. (C. d. n.)

Do Mieczysława R.

(W odpowiedzi na wiersz zawarty w Nrze 36tym Nowin.)

Gdy się na chwilę od was wykradłem,
Tyżes to wąpił, że jeszcze wrócę?
Tyżes to myślał że już przepadłem?
Że tylko dumki u nóg Jej nuce,
A przy jej żrenie rozblasku boskiem,
Serce poety stopniało woskiem?

A gdyś usłyszał piosnkę z daleka,
To już myślałeś żem Iżą się załał?
I rzekłeś sobie: „Szkoda człowieka!
„Bo oto z męża na dziecko zmałał;
„Zrzucił cierniowy wieniec ze skroni,
„I gdzieś za szczęściem latawcem goni!

I każesz stróny pleść mi jedwabne,
Każesz do włoskich spieszyć okolic,
Piać, jak Petrarka, piosnki przywabne,
Aby wzajemność zdobyć białolic,
Jakbym niczego niechciał już więcej,
Jak tylko uśmiech zyskać dziewczęcy!

A nie odgadłeś, żem się nachylił
Tylko po nowy cieriń, ostry, twardy.
Żem się tą marną piosnkę rozkwilił,
Tylko na próbę: czy z pieśni harderj,
Co w pancerz wrasta, jeszcze cierpienie
Potrafi dobyć — choćby westchnienie?

A dziś we waszym stajac znów kole,
Chociaż powracam na twarzy bladzy,
Ale mam większy spokój na czole,
Bom znów o jedną boleść bogatszy,
O jedną więcej przetrwałem burzę,
O jedną więcej urągam chmurze.

A nie mów: „Marny ból osobisty!
„Bratniak — li wolno płakać żalobą.”
Bo nikt zaprawdę niebył tak czysty,
Żeby aż przestał samym być sobą!
A w każdym bolu, choćby we własnym,
Duch się hartownym staje i jasnym.

I oto w szersze skrzydła porosłem,
Twardszem nawiązał stróny ze stali,
We waszym gronie czołem wyniosłem,
Znowu wyzywam piorun co pali;
Do grzmiących pieśni, do orlich lotów,
Teraz o bracia! znowum ja gotów!

A gdybym kiedy znów was porzucił,
Ty już nie zwątpij o mnie mój druhu,
Lecz powiedz: „Wróci, jak niegdyś wrócił,
„Wróci silniejszy, bielszy na duchu,
„Bo jakkolwiek buja dziś strona,
„Duszę ma w słońce jak my zwróconą!

A...

Do biografii Mićkiewicza.

Każdy naród łączy sercem do wielkich swoich mężów,
bo oni są miarą jego wewnętrznej potęgi. Stara on się otoczyć
świętą czcią i do wszystkiego, co się do życia owych wielkich
ludzi odnosi; każda drobnostka, każde słowo rzucone w
pobieżnej rozmowie, lub napisane w przyjaźnym zwierzeniu
się przyjacielowi, wszystko to jest relikwią po świetnym i-
mieniu, które naród z dumą wymawia.

Imiona jak Byron, Szylle, Götthe mają oddzielne
swoje dzieje i osobną nawet literaturę. Opisy ich żywotów
tworzą dzisiaj tomy, z którychby małą bibliotekę złożyć mo-
żna, i stały się nierozdzielnią częścią literatury narodowej.
I nie mały wpływ wywierają na społeczność dla której ci wielcy
mężowie pisali. Poeta jest to kapłan narodu, każda jego myśl,
każde słowo powinno wytryskać z owego świętego źródła, z
którego wiał namaszczenie. A słów takich chętnie naród słucha,
jeśli całą duszą pokochał tego z którego ust one wychodzą.
To też skrzętnie zbiera owe perły, które wielki mąż w
chwilach posłannictwa swego na drogę żywota mu rzucił,
zbiera te skarby, aby niemi żyć i ducha zasiląć, gdy w ży-
ciu męstwa i odwagi potrzeba.

Taki to wielki nasz kapłan przestał niedawo żyć.
Autor Dziadów i Tadeusza czeka napisu na grobie swoim,
który mu wyrze ma ręka narodu.

Jak we wszystkim innem, tak i w najdroższych uczu-
ciach serce naszych wyprzedzili nas cudzoziemcy. Oni prze-
czuli więcej kolosalną wielkość naszego poety i nazwali
go największym epikiem z czasów chrześcijańskiego
świata. A my, grzejąc się przy sercu jego i słu-
chając z ust jego tych pieśni, które dla nas i przez wieki
nie przebrzmiają, cóż uczyniliśmy ku czci naszego kapła-
na! Nie jeden z nas ścisnął dłoń jego, bawił się z nim
przyjacielską rozmową, cóż wymazało dzisiaj z naszej pa-
mięci wspomnienia chwil owych, które już dzisiaj nie do
pojedynczych, ale do narodu należą, bo charakteryzują
wielkiego męża, który całe swoje życie, myśli i uczucia
rzucił w skarbnicę narodową, abyśmy wszyscy zasiłek z
niej czerpali. Więc święta cześć należy się każdej reli-
kwii, pozostałej po zgasłym naszym kapłanie, a taką reli-
kwia jest każda drobnostka, każde słowo jego, każdy naj-
subtelniejszy szczegół ciernistego jego żywota. Z takiego
to materiału, wydobytego z serc naszych wspomnień,
może się utworzyć piedestał, godny wielkości na-
szego wieszca, a postawiwszy go u siebie tak wysoko,
jak on na to sobie zasłużył, okażemy go obcym narodom,
i z tej strony, z jakiej go oni jeszcze nie oglądali. A dla
nas będzie to miłym przekonaniem, żeśmy pamięć naszego
wieszca godnie uczcili.

Odzywamy się więc do wszystkich, którzy w jakiej-
kolwiek z nim byli styczności, aby każde słowo jego, wy-
mówione w przyjacielskiej pogadance, każdą przygodę, w któ-
rej byli razem z nim uczestnikami, skreślić raczyli. Szereg
takich wspomnień, które nam materiałem do biografii
zmarłego, rozpoczynamy niniejszym artykułem.

Odwiedziny u Mićkiewicza.

Byłem u Mićkiewicza w Styczniu i Lutym 1853 r. w Paryżu. Piastował podówczas dany mu od Napoleona III., urząd konserwatora biblioteki arsenalskiej, znajdującej się w gmachu, należącym niegdyś do Sallego. Mieszkał zaś w innej części miasta, na bardzo odległym przedmieściu, za pałacem Luxembourg, przy ulicy: „Notre Dame des Champs, pod Nr. 75.

Chcąc go widzieć, udałem się do biblioteki arsenalskiej, w mniemaniu, że przy niej mieszka.

Było to podobno w niedzielę, nie zastałem go, lecz na drzwiach izby odźwiernego przeczytałem na źle oddartym kawałku papieru jego imię, z oznaczeniem pory, w której urzęduje, napisane po francusku, jego, jak miemam własną ręką: niedbały bowiem format karteczki miał coś charakterystycznego, a pismo przypominało zupełnie autografy wieszczów.

Udałem się nazajutrz do jego pomieszkania lecz i tym razem nie zastałem go; było to około 12tej. Zostawiłem kartę wizytową, i dowiedziałem się od stróża domu, że około trzeciej z południa Mićkiewicz do siebie powraca.

Wszedłem ze stróżem i jego żoną rozmowę o nim. Nie umiem powiedzieć czy wiadomo im było, że mieszkają pod jednym dachem z wielkim człowiekiem, gdyż chcąc mieć bliższe o nim szczegóły, tylko tę otrzymałem odpowiedź:

— „*C'est un homme bien placé.*” — (Człowiek przy zwoitego znalezienia się). —

Innego dnia poszedłem znowu, o naznaczonej godzinie do pomieszkania wieszka. Była to kamieniczka narożna, jakby rodzaj oficyny, z małym dziedzińcem i bramą z wychodem na ulicę: Notre-Dame des Champs; sama zaś stała w głębi, bokiem do tejże ulicy, a długością i oknami wychodziła na niepozorną lichego miasteczka uliczkę, stykającą się właśnie w tym miejscu z ulicą: Notre Dame des champs. Znachodzę ją na planie Paryża, pod nazwą: Rue Chevreuse. Wyszedłszy na schody, spotkałem u drzwi pierwszego piętra Panią Mićkiewiczową, wychodzącą właśnie z domu; spytałem ją czy mnie jej mąż przyjmie? Wróciła do pokoju, i po chwili wyszedłszy znowu, pozwoliła wejść do jej męża, i oddaliła się.

W pierwszym pokoju ujrzałem kilkoro dzieci, między nimi jedno siedzące na ziemi, nie zdające się mieć więcej nad półtora roku, i które młoda osoba bawiła. Wziąłem ją za *bonę* francuską, lecz mogła być najstarszą córką Mićkiewicza. Tam czekałem na niego.

Pokazał się wnet u drzwi drugiego pokoju; przedstawiłem mu się, a nie mając listu rekomendacyjnego, oświadczyłem, iż jako polak poczytuję za obowiązek odwiedzić go, i złożyć mu hołd i uszanowanie.

Przywitał mnie grzecznie, wprowadził do drugiego pokoju, który był salonem, i usiadłszy.

Mićkiewicz zajął miejsce od światła, nie mogłem więc przy tych pierwszych odwiedzinach mu się przypatrzeć. Mówił mało i urywano. Pokój w którym siedzieliśmy, był

nader skromnie urządzone i wychodził oknami na ową uliczkę o której wspominałem. Gwaru i ruchu nie było słyhać, poznałem że jestem na ostatnich kończynach stolicy.

Z literatury to tylko Mićkiewicz powiedział: że do znakomitszych obecnych poetów polskich w Paryżu liczą się: Lenartowicz i Gaszyński. Chwalił Kazimierza Stadnickiego (którego „Piasty w Paryżu wyszły” jako historyka, mówiąc, że w jego pracach są rzeczy warte zastanowienia, że dziejopisapstwo ściślej i głębiej pojmuje, niż dotychczas pojmowano.— Zganił przekład Ariosta p. Piotra Kochanowskiego, wyraził się że jest „ciężki, że tłumacz rozlał się.”

Przywiązuje wagę do Bajrona ztąd „że myśli jak teraz myślą.” Należy przez to rozumieć że Bajron na czasie, że był wyrazem myśli swojego wieku, która istnieć nie przestała.

Zapytałem Mićkiewicza czy przypomina sobie p. Mateusza Sartyniego, od którego słyszałem, że był kolegą szkolnym jego w Wilnie, i rozповідаł mi zajmujące o nim szczegóły.

— Jest on” rzekłem, „obecnie redaktorem gazety Lwowskiej.” —

— „Włoskiej?” zapytał Mićkiewicz?

— „Lwowskiej”; odrzekłem dobitnie.

— „Nie” odpowiedział „nie przypominam go sobie.

Po tej krótkiej rozmowie oddaliłem się, otrzymawszy pozwolenie odwiedzania go jeszcze o tej samej godzinie lub wieczorem, i przeczytania mu niektórych ustępów mego przekładu *Oberona*, który się właśnie we Lwowie drukował.

Po kilku dniach poszedłem znowu odwiedzić Adama. Było to 2. Lutego, w dniu zimy francuskiej tak łagodnej, jak piękny dzień pogodny Października lub Listopada w Polsce. Śniegu nie było, tylko lekka mgła się rozścielała, chłód był rzeźwiący a nie przykry, zdawało mi się, że nawet usłyszę trąbkę Wojskiego i skomlenie psiarni Soplicowskiej, gdy zapuszczając się w coraz odleglejsze przedmieścia, przechodząc ogród Luxemburga, zgłębki stołeczne głuchły i niejako w inny świat wchodziłem i innym powietrzem, jakoby polskiem oddychałem. Tak silne było złudzenie wyobraźni podnieconej i rzeczywistością i bliskością tego, który tak dzielnie umiał stworzyć i wskrzesić, obrazy pełne prawdy i życia. Tym razem przyjął mnie Mićkiewicz w swoim sypialnym pokoju, o tej samej godzinie co poprzednio. Stół w pośrodku, biórko obok łóżka, nad którym wisiał obraz duchownej treści, nad biurkiem zaś portret Napoleona i Dantego, ogień na kominku zwyczajem francuzkim, w kraju gdzie pieców nie używają, oto cała powierzchowność tego pokoju, w którym za tem powtórnem widzeniem się już po przyjacielsku powitał mnie mąż, którego rysy i postać od tej chwili na wieki w mej pamięci utkwily.

Był to mężczyzna średniego wzrostu, twarzy czerstwej, i jak na osobę mającą 55 lat wieku, jeszcze młodej i kwitnącej, lubo siwe do koła twarzy idące faworyty, i włos siwy, na środku głowy przedzielony, spadał mu ku ramionom; oczy miał duże, niebieskie, a w nich dziwnie ujmujący wyraz pogody i spokoju ducha, cierpliwej rezygnacji, prawości i wyższości umysłowej, to wszystko w połączeniu z jakąś pocziwą żalostí i tęsknotą; postawa

lubo nieco sztywna przez zbytne wyprostowanie i jakby wymuszona, miała swoje powagę, okazywała energią i wrażliwą uszanowanie.

Z portretów litograficznych mam za najpodobniejsze, ten który jest na czele wydania Wallenroda p. Tysiewicza, oraz świeżo wyszły w Paryżu.

Miał na sobie długi surdut, czamarkową robotą, futrem podszyty. Było to prawdopodobnie to samo „ulubione futerko” w którym go stosownie do listu umieszczonego w „Gazie” w styczniu 1856 r. do grobu złożono.

(C. d. n.)

Rozmaitość.

* Starożytność oręży Solingerowskich. Sławna fabryka pałaszów w Solingen, znanych w całym świecie pod nazwą Solingerówkę, szczyli się nadzwyczajną starożytnością. Podróżny jeden odwiedzając fabrykę zapytał jednego z dozorców, który go oprowadzał, kiedy powstała ta fabryka. Ten mu odpowiedział, że nie umie dobrze oznaczyć roku w którym powstała, ale że może go o tem zapewnić; jako oręż, którym archanioł Adama i Ewę z raju wypędził, wykuty był w Solingen.

* Sztuczny sen. Pan John Pepys, ogromnie bogaty anglik z Cambridge, pół swego życia przepędził w podróżach, które za własnymi interesami jeżdżąc dzień i noc odbywał. Rzadko kiedy spał gdzie indziej jak w wagonie. To też do ruchu i stukotu pociągu parowego tak się przyzwyczaił, jak mielnik do młyńskiego hurkotu. Podstarawszy się, gdy chciał użyć spokoju domowego, pokazało się że nie może spać. Nadaremnie wszelkich używał środków, aby ubłagać Morfeusza. Wpadł anglik w rozpacz, przypominając sobie rozkosznie po drogach i wagonach przepędzone noce. Nagle jak iskrawica przemknęła mu myśl nowa przez głowę. Czyliżby nie można naśladować ruchu i hurkotu wagonowego? Przecież spróbować można. Za kilka dni wszystko było gotowe, a p. Pepys ma jedyny zapewne w świecie pokój sypialny. Łóżkiem jest po prostu zwykły wagon z kolei żelaznej; podniesiony nieco, tak jest urządzony że się koła w powietrzu poruszają. Przez co powstaje ten wszystkim pociągom właściwy hurkot. W pokoju sąsiednim jest maszyna parowa o sile piętnastu koni, która to szczególne łóżko dowolnie w ruch wprowadzać może. Maszynista i inni posługacze są doskonale płaceni. I tak tedy gdy drudzy mieszkańcy miasta spokojnie do łóżek idą, wsadziwszy szlafmycę na uszy, p. Pepys pakuje się do swojego wagonu, i wdzięcznie wspominawszy o błogim parowym machin wynalazku, zasypia najspokojniej, wśród okropnego hurkotu. Maszyna pracuje całą noc aż do naznaczonej godziny, p. Pepys wstaje wypany i w dobrym humorze, aby na drugi wieczór puścić się znowu w tę senną podróż.

* Zwolennikom wodnej kuracji! W chęci pomnożenia moich, przez ośmioletnią pracę na polu hydropaty nabytych wiadomości, których początek dziełem Rausego, słynnego odnowiciela hydropaty zawdzięczać, powziąłem myśl zwidzenia zakładu hydropatycznego, istniejącego pod zarządem Dra. Putzara w Königsbrunn pod Dreznem.

To bezpośrednie zejście się z Drem Putzarem nastręczyło mi najlepszą sposobność dokładnego przypatrzenia się leczeniu chorób, tak zapalnych jak i chronicznych, a przyznać się muszę, że rady przez Dra Putzara mi udzielane nie mało do wzbogacenia moich doświadczeń się przyczyniły.

Miło mi bardzo, iż mogę, wracając do kraju rodzinnego, podać do publicznej wiadomości, że znalazłem w Drze. Putzarze lekarza, który zbaczając z drogi przyjętej przez swych towarzyszy, hydropatyę, na fizjologiczno-dyjetetycznej podstawie opierając, wedle najnowszych zasad fizjologicznych a zatem „indywidualnie” w jak najrozliczniejszych odcieniach do pojedynczych chorób zastosowuje — Można zatem w Dra. Putzara sposobie leczenia łatwo napotkać, że tenże nie samą tylko zimną i przestawą, ale i letnią, a nawet i ciepłą wodę w zakres

środków leczebnych przez siebie używanych przyjął i tudzież że przeciwnie innym zakładom hydropatycznym, w których dyjetę mało albo nie uwzględniano, wielkie teje przypisuje znaczenie, zastosowując ją szczegółowo do rozmaitych chorób, co mu z powodu, że cały zarząd ekonomiczny w jego rękach się znajduje, z łatwością przychodzi.

Nie małą wspomnianego zakładu jest zaletą: zaprowadzenie szwedzkiej gymnastyki, przez wprawnych gymnastyków, wedle przepisów Dra. Putzara także udzielanej.

Zakład w pobliżu Drezną w bardzo pięknej dolinie, tak zwanej Szwajcaryi saksońskiej położony, sam przez się jest zapraszającym.

Urządzenie zakładu jest pojedyncze, lecz bardzo wygodne. Pokoje jasne i miłe, i należycie umeblowane.

Dor. Putzar właściciel a zarazem i lekarz zakładu, człowiek wykształcony, pełen łagodności i ludzkości, chociaż poprzód przez lat 15. jako Doktor medycyny holdował aleopatii, już od lat 10., wolny od wszelkich przesądów szkoły medycznej, jako hydropata poświęca się dla cierpiącej ludzkości, wybawiając swych pacjentów z bardzo małemi wyjątkami od długoletnich cierpień.

Wzmocniony nowemi dowodami o zlawiennej skuteczności wodnej kuracji wracam do ojczyzny: ażeby wszystkim głosić; że wybawienie od najporczywszych chorób, li tylko przez umiejętne zastosowanie sił przyrodzonych dopiętem być może, któremu to sposobowi i ja od lat 8 życie i czerstwe zdrowie zawdzięczać.

Frauciszek Medwej.

* Angielski żal miłosny. Ciekawy wypadek takiego stałego żalu angielskiego podają nam gazety. Niedawno temu umarł niejaki Sharp czysto z miłości. Pocieszne są przytem okoliczności. Mając lat 30 zakochał się w dziewczynie, która kochała go nawzajem, i byłaby poszła za niego, gdyby nie zakaz ojca. Pan Sharp w rozpacz oświadczył, że odtąd świat dla niego jest pustynią, która nie mu już godnego ofiarować nie może. Poszedł zatem do siebie, udał się do swego pokoju. i tam... zapewne w łeb sobie wypalił. Ale gdzie tam! on po prostu położył się do łóżka, oświadczaając że nigdy już go nie porzuci. I dotrzymał słowa ten szczególnego rodzaju szaleniec. Lat 49 przeleżał spokojnie w łóżku, a przez ostatnie 38 lat nie pozwolił nawet otwierać okna w swoim pokoju. Lecz dziwniejszem jeszcze od tej jego fantazyi było to, że mimo takiego życia, raz tylko był słaby, jadł i pił kapitalnie, wyglądał doskonale, ważył funtów 240, i dopiero na dni 7 przed śmiercią, a zatem w 79 roku swego nader czynnego życia zaczął zwykły tracić apetyt.

Nowiny lwowskie.

* W Wiedniu dnia 2. Kwietnia umarł Ordynat Stanisław hr. Zamojski, były prezes senatu królestwa polskiego i członek Rady Państwa, kawaler Orderu orła białego i s. Andrzeja, ojciec J. O. księżnej Jadwigi Sapieżyny. Dzisiaj o godzinie 11tej w kościele katedralnym, odbędzie się żałobne nabożeństwo za duszę s. p. zmarłego.

* Konkursa: Posady na trzech konceptowych adjunktów przy dyrekcji policyi w Krakowie z pensją 500—400 fl. termin podania do 6 Maja. Posada aktuarjusza w Manasterzyskach z pensją 400 zlr. Termin podania do 28. Kwietnia. Posady tłumaczy francuskiego, włoskiego, rossyjskiego i hebrejskiego języka przy sądzie obwodowym w Samborze, termin podania do końca maja. Posada kancelisty przy sądzie powiatowym w Uścieczku, termin podania do 30. Kwietnia.

* Licytacje: Kapiela w Szkle są do wydzierzawienia w drodze licytacyi na 3 lat od 1go Maja t. r. Dróg publicznych utrzymanie w Samborskim okręgu, dnia 25. Kwietnia w urzędzie obwodowym Samborskim. Na wystawienie dwóch szop wozy i armaty na Janowskim we Lwowie. Termin 10 Kwietnia w kancelaryi wojskowej dyrekcji inżynierów. Propinacja w Tarnopolu, 9. Lipca. Licytacja dzierżawy dóbr Dydiatycz 13, 22, Kwietnia i 2. Maja. w Przemyślu.

Licytacja dróg publicznych utrzymania w okręgu Dubieckim, w Sanoku dnia 24 Kwietnia.

Przyjechali od dnia 2. do 5. Kwietnia do Lwowa.

PP. Michał Wereszczyński z Żółkwi. Józef Jaworski z Kobylnicy. Teodor Waszkiewicz z Biłki. Bazyl Towarnicki z Starejsoli. Kornel hr. Gołejowski z Krzywczyc. Marcell Hniewicz z Kotiatycz. Albin Dubiecki z Małkowic. Franc. Słupski z Grodka. Ignacy Andrzejewski z Krakowa. Seweryn Ostaszewski z Krakowa. Ludwik Popółwski z Brodów. Antoni Malecki z Brodów. Tytus Winnicki z Nowosiółki. Ludwik Łokocijowski z Lipska. Wiktor Sokołowski z Buska. Józef Majewski z Mąxymowie. Winceny Doliniański z Hoszan. Leopold Bystrzanowski z Makuniowa. Hieronim Kunaszewski z Żelibó. Ignacy Wiśniewski z Konkolni. Józef Jasiński z Tuligłow. Henryk Ziembicki z Przemysła. Aleksander Świeżawski z Szczepiatyna. Franc. Rudroff z Przemysła. Wojciech Śliwiński z Dąbrowicy. Henryk Kruszyński z Przemysła. Felix hr. Karnicki z Rogużna. Jan Wiktor z Zarzyna. Mieczysław Żagórski z Wolkow. Wincenty Antoniewicz z Skwarzawy. Tadeusz Niewiadomski z Żółkwi. Tytus Zarzycki z Chotyłub. Julian Zarzewicz z Zapytowa. Karol Wysokiński z Magierowa. Maxymil. Łaskowski z Lipnik. Eustach Towarnicki Hussowa. Liberat Przestrzelski z Popizna.

Wyjechali od dnia 2 do 5. Kwietnia ze Lwowa.

PP. Jan Szezurowski do Złoczowa. Grzegorz Zadurówiec do Czerniowic. Kajetan Barącz do Czortkowa. Jan Biliński do Huty. Ludwik Hierowski do Niemirowa. Felix Biliński do Huty. Kazimierz hr. Dzieduszycki do Znaim. Franc. Załuski do Zameczka. Sylwester Brześciński do Rustweczka. Wojciech Jarzymowski do Wolicy. K. Krobicki do Harkłowa. Kajetan hr. Lewicki do Czortkowa. Teofil Pietruski do Derewaczka. Włodzimierz Niezabitowski do Bartatowa. Jan Wiktor do Kozielnik. Józef Nikorowicz do Gaj. Juliusz Malczewski do Skwarzawa. Józef Bocheński do Głęboczka. Włodzimierz Świeżawski do Boratyna. Józef Grochowski do Budzanowa. Franc. Miński do Helenkowa. Julian Zarewicz do Łopatyna. Walerjan Czajkowski do Nadczy.

Kurs telegrafowany z Wiednia 4 kwietnia o g.2. popołud.

Augsburg za 100 zlr.	101 $\frac{1}{4}$	Pożyczka 5%	86 $\frac{13}{16}$
Hamburg za 100 tal. branco	74 $\frac{7}{8}$	Akcyje banku	1119
Londyn za 1 funt szterl.	10.5	Kolej północna	501
Medyolan za 500 lirów	101 $\frac{5}{8}$	Obl. ind.	78 $\frac{1}{2}$
Paryż za 500 franków	119 $\frac{1}{4}$	Nowa pożyczka z loterya	110
Agio duk. ces. . . .	5 $\frac{1}{2}$	Pożyczka narodowa . .	87 $\frac{5}{16}$

Dzisiejszy kurs lwowski.		Gotówka		towarem	
		złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski		4	45	4	47
Dukat cesarski		4	43	4	49
Półimperyal zł. rosyjski		8	12	8	18
Rubel papierowy		—	—	—	—
Rubel srebrny rosyjski		1	29	1	31
Talar pruski		1	30	1	32
Polski kurant i pięciozłotówka		1	9	1	10
Galicyjskie listy zastawne za 100 zł. bez kuponu		85	—	85	30
Galicyjskie obligacye indemnizacyjne bez kuponu		77	—	78	—
5 proc. pożyczka narodowa		86	—	87	—
Srebro		103	30	104	30

Meżczyzna, posiadający prócz wykształcenia uniwersyteckiego, język polski, niemiecki i francuski, życzy sobie przyjąć obowiązek nauczyciela prywatnego w Galicyi. Bliższa wiadomość w Redakcyi „Nowin!”

(G. 104 2 — 3.)

A j e n c y a

rolniczo - gospodarczych narzędzi i maszyn
dla fabryki pp. „Garet & Sons” w Anglii
(Leiston Works Saxmundham, Suffolk:)

J. L. Mayer & Cie w Hamburgu

oraz ajencye domu tegoż w pierwszych miastach

państw niemieckich.

Znakomite wynalazki nowszych czasów wpływ swój szeroko rozprzestrzeniają — zaoszczędzenie czasu i sił roboczych i zmniejszenie kosztów przy pomnożonej i ulepszonej produkcji, oto jest cel, którego osiągnięciem umiejętności wszechstronnie się zajmują. Także i w zawodzie gospodarstwa rolniczego znaczne korzyści osiągnięto z powodu olbrzymich postępów w chemii i zaprowadzenia maszyn i narzędzi gospodarczych, których użycie z każdym dniem tak się rozpowszechnia, iż z całą pewnością twierdzić możemy, że w krótkim już czasie niepodobnem prawie będzie, przy niedostatku tychże, skutecznie gospodarować.

Panowie Garrett & Sons, których stałą zasadą: li z najlepszego materiału i przez najrzeczniejszych robotników wyroby swoje sporządzać, w ostatnich latach kilka set maszyn do Austrii i Prus rozesłali, a to z największym zadowoleniem stron polecenia dających.

Katalogi z dokładnym opisaniem maszyn bezpłatnie się przesyłają. — Agencya dla Galicji:

Eugeniusz Richetti.

Bióro we Lwowie pod L. 152²/₄, przy niższej Ka-rola Ludwika ulicy. — (G. 48. 6 — 6)

Wypożyczalnia książek

KAROLA WILDA

WE LWOWIE

w rynku na rogu ulicy dominikańskiej

w y d a ła z d r u k u

nowy 3ci DODATEK DO KATALOGU swego głównego.

Dodatek ten zawiera wszystkie dzieła nowo do wypożyczenia przeznaczone od Października 1855 do końca Grudnia 1855, mianowicie *wszystkie powieści i romanse* w tym czasie wydane.

Cena abonamentowa:

za książki polskie lub niemieckie miesięcznie 1 złr.

« francuzkie « 1 « 50 k.

Szczegółowego spisu warunków abonamentu dostanie bezpłatnie w księgarni KAROLA WILDA, na prowincję posła się takowych franko każdemu kto tego we frankowanym liście zażąda. (D. 49. 6)

KAROL WERNER

we Lwowie, na placu katedralnym Nr. 29 i 30 ma w sklepie swoim **SKŁAD** c. k. uprzywilejowanej Fabryki żelaznej pana M. Marszałkowicza w Kamienicy i zaleca swój dobrany

SKŁAD WSZELKIEGO RODZAJU ŻELAZA W SZTABACH

po cenach fabrycznych jak najumiarkowaniej wyrachowanych; przyczem ma zaszczyt dodać, że **jakość** uznana jest za najlepszą, a spis cen na każde wezwanie udzielonem będzie jak najprędzej.

Prócz tego ten wyższy handel posiada obszerny skład wszelkiego rodzaju **gwoździ** budulcowych, najlepszego gatunku, po jak najumiarkowańszych cenach fabrycznych. Ma dalej skład wyrobów z **chińskiego srebra**, z najsławniejszej fabryki wyrobów metalowych pp. **Wilh. Conraetz i Corra** w Wiedniu, składający się z wszelkiego rodzaju przyborów, jakoto: łyżek, nożów, grabków, do wyboru, i po cenach jakie są w fabryce używane. Na frankowane wezwania, najchętniej odpowiedź udzielona będzie. Lwów dnia 25. Marca 1856. (G. 101. 2—12.)

Lwów dnia 25. Marca 1856. (G. 101. 2—12.)

Wydawca i odpowiedzialny za redakcją: H. W. KALLENBACH.

Z drukarni Zakł. nar. Ossolińskich, dzierzawca W. MANIECKI.